

*Djurgårds
bladet*

Välkommen
till årsmötet!

*Ett besök på
allas vår*
Vårsalong

PETER SCHANTZ
- OM VIKTEN AV
GRÖNSKA OCH
SKÖNHET

Nr 2, april 2023
66e årgången

Djurgårdsbladet

Djurgårdsbladet är Djurgårdens hembygdsförenings medlemstidning.

Tidningen utges fyra gånger om året i cirka 700 exemplar.

Inkommet material publiceras i mån av utrymme.

Annonser och insändare skickas till djurgardsbladet@outlook.com.

Redaktion: Carl-Fredrik Paléus (styrelseordf.), Göran Söderström (ansvarig utgivare), Kerstin Lager (chefredaktör), djurgardsbladet@outlook.com. Följ Djurgårdsbladet på Facebook.

Citera gärna men uppge källan!

Foton av Kerstin Lager, där inget annat anges.

ISSN 1400-2248. Printon AS, Tallin 2023.

Djurgårdens hembygdsförening

Djurgårdens hembygdsförening (DHF) är en politiskt och religiöst obunden, ideell förening som verkar för att värna och vårda Djurgårdens kulturhistoriska miljöer och naturvärden som del av Kungliga nationalstadsparken.

Föreningen har cirka 500 medlemmar och ordnar varje år flera medlemsaktiviteter på Djurgården.

Medlemskap 300 kr/enskild, 350 kr/sammanboende. Stödjande företag/organisation 1 000 kr. Betala till Pg 35 19 91-5 eller Swish 123 238 4048. Ange ditt namn.

Är du ny medlem? Ange både namn, fullständig postadress och tfn i inbetalningen samt i mail till barbro.fernvall@outlook.com.

H. M. Konung Carl XVI Gustaf är hembygdsföreningens höge beskyddare.

Ordförande: Carl-Fredrik Paléus

Sekreterare: Kerstin Brunnberg.

Kassör: Carl-Johan Bonnier

Medlemsregisteransvarig: Barbro Fernvall, barbro.fernvall@outlook.com.

Postadress: Djurgårdens hembygdsförening, Östra Varvsgatan 1A, 115 21 Stockholm. www.djurgardenshembygdsforening.se

Vi är remissinstans för planer och utveckling på Djurgården.

Vid vissa, brådskande planärenden mailar vi information till alla medlemmar.

Skicka därför gärna din mailadress till barbro.fernvall@outlook.com.

Vill du stödja föreningen med en gåva är vi mycket tacksamma!

Omslagsbilden

Peter Schantz, professor i humanbiologi på GIH, står vid en av Sveriges första hoppbackar från 1890-talet vid Fiskartorpet som länge var en viktig anläggning för fri-

luftsliv och motion. På sidan 6 berättar han om vad som driver vår lust att röra på oss. Och varför Fiskartorpet borde återöppnas för allmänheten. Foto av Kerstin Lager.

Välkommen!

24/4 Gökotta vid Isbladskärret

Ladda med kikare, varma kläder och termos för en fågelmorgon med den kände ornitologen Henrik Waldenström!

När: Måndag 24 april, kl 7-9.

Var: Gula pumphuset. Buss 67 till Thielska eller SL-båt 80 till Blockhusudden.

Pris: 100 kr betalas på plats Swish/kontant. Medlemmar 50 kr.

Anmälan senast 22 april: Skicka ditt *namn och telefonnummer* till djurgardsbladet@outlook.com eller till 0702-77 53 11.

4/5 Årsmöte med supé på Klubbarnas Klubb

Du som är medlem och har betalat 2023 års medlemsavgift är varmt välkommen att delta på mötesdelen. Ta med årsmöteshandlingarna i detta nummer.

När: Torsdag 4 maj. Samling kl 17:15 för registrering.

Var: Klubbarnas Klubb, Beckholmsv. 12. Spårvagn 7 eller buss 67 till Skansen.

Pris: Årsmötet är gratis. Supén kostar 375 kr.

Anmälan senast 1 maj: Anmäl dig till supén genom att betala 375 kr till pg 35 19 91-5 eller Swish 123 238 4048. Både för supén och årsmötet skickar du *ditt namn och tfn nr* till eva@bymutti.com eller till tfn 0708 491 496. Glöm ej ange om du önskar vegetariskt.

Fler aktiviteter på nästa sida →

10/5 **Karl XI:s fiskarstuga på Norra Djurgården**

Kungl.Hovstaternas Byggnadsantikvarie Caroline Särnqvist öppnar dörren för oss i den annars stängda fiskarstuga som Karl XI lät bygga på 1680-talet, då Fisksjöäng med Husarviken och närliggande sjöar var ett stort och fiskrikt område. Den låga, torvtäckta byggnaden är Norra Djurgårdens äldsta byggnad.

Vid vackert väder passar egen picknick-korg bra på stugans gräsmatta.

När: Onsdag 10 maj, kl 17:30.

Var: Samling på Fisksjöbron, Norra Djurgårdsstaden. Buss 54, hpl Jaktgatan.

Pris: 80 kr betalas på plats Swish eller kontant. Medlemmar 20 kr.

Anmälan senast 3 maj: Skicka ditt *namn och telefonnummer* till djurgardsbladet@outlook.com eller till 0702-77 53 11. Begränsat med plats.

15/6 **Söderbrunns Koloniförening**

1905 skapades stadens äldsta nu verksamma koloniförening i Albanoområdet. Föreningens ordförande Lars Ring visar oss underbara blombäddar, de unika kolonihusen och berättar om föreningens historia. (Läs mer på soderbrunn.se.)

När: Torsdag 15 juni. Visningen börjar kl 11 på Björnnäsvägen 39.

Var: Samling 10:30, hpl Albano buss 50 eller 670. Boende i Norra Djurgårdsstaden kan istället gå genom vacker natur hela Björnnäsvägen.

Pris: 50 kr/vuxen betalas på plats Swish/kontant. Medlemmar gratis!

Anmälan senast 11 juni: Skicka ditt *namn och telefonnummer* till djurgardsbladet@outlook.com eller till 0702-77 53 11.

13/9 **Minnen från Djurgårdsstaden**

Under stadsguiden Eliane Högbergs ledning vandrar vi genom Djurgårdsstaden och får höra personliga berättelser med minnen från de gamla kvarteren.

När: Onsdag 13 september, kl 14.

Var: Samling vid färjeläget Allmänna Gränd, Södra Djurgården.

Pris: 100 kr/icke medlem betalas på plats med Swish eller kontant, gärna jämna pengar. Medlemmar gratis! (Medlemskap kan lösas på plats.)

Anmälan: Skicka ditt *namn och telefonnummer* till djurgardsbladet@outlook.com eller till 0702-77 53 11.

4/5, 1/6 **Boule i Prins Bertils Boulehall**

Drop in kl 14-16. Sommaruppehåll juli-sept. Höstens spel annonseras i Djurgårdsbladets höstnummer som utges månadsskiftet september-oktober.

Djurgårdens blomstertid

Den blomstertid nu kommer, med lust och fägring stor! Viltet får ungar då Nationalstadsparken visar upp sin rika mångfald av både växter och djur. Och lärkan drillar högt i sky! Vi vill gå ut i denna rikedom och bara njuta!

Vi vill inte se sönderslåtrade lärkbon på Ladugårdsgärde på grund av att musikfestivalen Lollapalooza bokats just under deras häcknings-tid. Vi vill heller inte se överkörda ekorrar där musikfestivalen Rosendal Garden Partys jättelika lastbilar kört fram eller döda harungar vars mammor stängslats av från sitt habitat mitt i den

vilda naturen. Det går att skydda Djurgårdens naturvärden om viljan finns.

Grönska och skönhet är vad vi vill ha. Läs intervjun på sidan 6 med Peter Schantz, professor på GIH, som berättar om grönskans betydelse för vår hälsa.

En av våra vackra naturmiljöer är Rosendal på Södra Djurgården. I boklundens intill Rosendalsängen bjuder Prinsessan Estelles Kulturstiftelse på invigning av en ny skulptur i Prinsessan Estelles Skulpturpark. Ett verk av Charlotte Gyllenhammar blir den fjärde permanenta skulpturen. Invigningen är den 29 maj, klockan 13. Gratis och öppen för allmänheten.

Vid en av våra vandringar nyligen påpekade en medlem att visserligen var det gamla hus som vi tittade på skyddat av en klassificering men att vi ändå ständigt måste arbeta för att skyddet efterlevs.

Fler och fler ser att våra kulturhistoriska miljöer och naturvärden måste skyddas från skadlig exploatering. Ett tecken på det är att antalet medlemmar ökade förra året i vår förening. Det är mycket glädjande att ännu fler väljer att engagera sig för Djurgårdens kulturhistoriska miljöer och naturvärden!

På årsmötet 4 maj får vi medlemmar möjlighet att träffa varandra. Du är varmt välkommen och till supén kan du gärna ta med dig en vän som inte är medlem ännu.

Carl-Fredrik Paléus

Grönska och skönhet

*En intervju med
Peter Schantz.*

Peter Schantz, medicine doktor och professor i humanbiologi på GIH, publicerar i år flera studier om sambanden mellan rörelse, hälsa och miljö, däribland om hur miljön påverkar lusten till rörelse. Hans studier visar att både grönska och skönhet i hög grad stimulerar till rörelse.

Vi träffar Peter på hans arbetsplats på GIH och promenerar sedan till Fiskartorpet.

Peter berättar om den friluftsrörelse som växte fram i slutet av 1800-talet och om Nordiska spelen som var en föregångare till vinter-OS. Vid Fiskartorpet byggdes en av Sveriges första hoppbackar på 1890-talet. Anläggningen blev sedan viktig för friluftsliv och motion. Det borde den åter bli.

Fler och fler söker sig till Djurgårdens natur. Vad är det som gör att vi längtar ut till grönskan?

– De flesta av oss upplever välbefinnande av att vara i naturen. För att kunna påvisa varför det är så krävs det emellertid forskning. Den forskning som bedrivits under 1900-talet och fram till idag visar tydligt den stora betydelse natur och grönområden har för oss. Återkommande upplevelser av natur kan också förlänga människors livslängd.

Hur påverkar miljön lusten till rörelse?

– Ett motionspass inomhus är nyttigt men vår upplevelse av det är mer positiv i naturen. Samma fysiska arbete känns även lättare att utföra utomhus.

Menar du att vi mår bättre av att jogga utefter E4:an på den gröna remsan vid Brunnsviken än att jogga inomhus?

– I det fallet förtas den positiva upplevelsen av utsikten mot trafikleden och dess buller. Det vi tycker är vackert mår vi bättre av än det som är fult. Samma sak gäller de ljud vi hör.

Det låter som godtyckliga slutsatser?

– Det är inte godtyckligt. Det finns forskningsresultat som visar detta. Dessutom har vi i själva verket utfört mätningar på just den platsen vid E4:an. Att vi både psykiskt och fysiskt skadas av buller är väl känt.

Vilken typ av grönområden skapar bäst hälsa?

– Ett landskap eller en skog är bra men grönska kan också finnas i stenstaden i form av en park eller en gård. Att vara i en grönskande miljö som du tycker är vacker är bäst för din hälsa.

Naturvärden uppfattas ofta sakna ett monetärt värde?

Vid intervjun visar Peter Lill-Jansskogen, som är ett populärt område för både jogging och promenader.

– Idag har vi en stark kunskap om natur kopplad till hälsa och det går att sätta en prislapp på natur.

Du var med och initierade skapandet av Nationalstadsparken. Har det blivit som det var tänkt?

– Då Nationalstadsparken skapades lagstodges också dess skydd. I Miljöbalken, 4 kap, 7§ står det: ”Området Ulriksdal–Haga–Brunnsviken–Djurgården är en nationalstadspark. Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.”

– Detta skydd för Nationalstadsparken är starkt uttryckt, faktiskt det strängaste vi har för ett riksintresse.

– Kort efter att Nationalstadsparken grundats 1995 framkom önskemål att vid södra Haga–Brunnsviken uppföra en stor institutionsbyggnad. Nu uppstod frågan om lagstiftningen skulle hålla.

– Stockholms universitet och Tekniska högskolan drev på för att genomföra planen. Likaså Skanska som, underligt nog, var byggherre och ägare av det kommande

huset. Kommunen ignorerade riksintresset helt och hållet. Planen överklagades av boende i området och ärendet hamnade hos Länsstyrelsen som släppte igenom den. Då överklagades planen på nytt. När den hamnade hos regeringen gick miljöminister Anna Lindh emot planen men Göran Persson körde över henne.

– I och med att sedan Regeringsrätten släppte igenom Fysikcentrum 1998 sköt de den nya lagstiftningen i sank. Det var och är en skandal. Jag har beskrivit i detalj hur det gick till i boken ”Nationalstadsparken – ett experiment i hållbar utveckling”.

Hur kunde planen gå igenom när den stred mot Miljöbalken?

– Det låter som om våra politiker är helt okunniga om en av våra strängaste lagar, men i praktiken behöver de ett relevant underlag, till exempel en miljökonsekvensbeskrivning, för att kunna fatta korrekta beslut.

– Beslutsfattarna fick inte de underlag som behövdes. Istället för ett relevant underlag fick de bland annat missvisande bilder av Skanska.

Är det verkligen tillåtet att beslutsfattande politiker använder underlag som exploitören tagit fram?

– Ja, underligt nog är det ofta så som det går till. Men det är djupt olyckligt.

Borde lagen vara tydligare skriven?

– Egentligen inte själva lagen men väl propositionen för lagen. Det hade också varit värdefullt om lagen tydligt angav att parkens natur- och kulturvärdena ska utvecklas i positiv riktning.

– Jag anser att det i uttolkningen av lagen bör tas hänsyn till landskapsbilden. Det finns två övergripande värden för en nationalstadspark. Det ena är landskapet i sig, det vill säga ett grönt landskap. Det andra är landskapsbilden. Båda kan och bör stärkas i positiv riktning.

– I lagskrivningen används begreppet värden men utan att definiera landskapsbilden som ett av de två övergripande värdena.

– Ett tecken på att lagskrivningen är otydlig är att det inte finns ett enda ärende i Stockholm som stoppats i domstol på grund av att det skulle innebära en kraftfull förändring av landskapsbilden, trots att det skett mycket omfattande förändringar av den.

– I praktiken fungerar det så att om skada redan skett i landskapsbilden är det fritt fram att tillfoga mer skada, vilket är ett fullkomligt orimligt förhållningssätt som beslutsfattarna tillåter sig.

– Konsekvensen av att lagen sköts i sank 1998 blev att domstolarna refererar till domen i efterföljande ärenden. Det har lett till att hela Albano-dalgången numera är helt sönderbyggd.

Både Kungen och Kronprinsessan är mycket naturintresserade och Kungen gav ett starkt stöd till Nationalstadsparkens grundande. Märks det i hur hovet agerar i frågor om Nationalstadsparken?

– Mycket sköts av hovets tjänstemän men jag är övertygad om att Kungen har makt att sätta ner foten när han anser att det är viktigt. Förutsatsen är naturligtvis att han får korrekt underlag för sina beslut. Det finns ingen som har så mycket makt och tillgång till så mycket mark som Kungliga Hovstaterna.

– Hovet bör fundera över hur de sköter de här frågorna. Varför inte sätta ett mål för parken, till exempel en vision att parken ska stärkas på ett så positivt sätt att den kan bli ett världsarv. Det vore väl ett fint sätt att fira 50 år på tronen i år.

– Som det ser ut nu, nästan 30 år efter att Nationalstadsparken grundades, har vi identifierat olika problem och frågan är hur vi kommer vidare. Det är ganska vanligt att riksdagen fattar ett beslut men inte följer upp det.

– Det behövs en utvärdering och genomgång av hur det har fungerat, till exempel en SOU (Statens offentliga utredningar) eller utredning av fristående institutioner såsom forskare på Stockholms universitet. Därefter kan lagstiftningen korrigeras för att uppnå sitt ursprungliga syfte, en 2.0 av lagen.

– Då har vi lärt oss något av denna negativa erfarenhet som kan leda till något positivt, avslutar Peter.

Red.

Boken *Nationalstadsparken – ett experiment i hållbar utveckling* finns på Rönnells Antikvariat.

Vill du veta mer om natur och hälsa, se Peter Schantz föreläsningar *Can nature really affect our health? I–II*, på Youtube.

Tjärhovsinspektorererna

Ingiæld Hafström berättar om sin farfars farfars farbror och andra förfäder.

Under den innehållsrika guidningen som vi fick i februari av Hakon Malmborg från Beckholmens Dockförening blev jag inspirerad att berätta om mina förfäders liv på Beckholmen före öns varvsepok.

Från 1686 till början av 1800-talet bedrevs huvudsakligen tjärhandel på ön, som fick namnet Tjärhovet.

Vid 18 års ålder lämnade min farfars farfars farbror Jonas Hafström (1754–1816) mjölnarhemmet i Odensvi i Kalmar län för att börja som dräng hos öns dåvarande tjärhovsinspektör Arvid Westerlund (1732–1791), också han bördig från Odensvi.

Jonas blev så småningom bokhållare hos Westerlund och efterträdde honom som inspektör 1791. Liksom sin företrädare erbjöd Jonas Odensvi-pojkar att komma till Stockholm och arbeta på Tjärhovet. En brorson blev tjärkullrare och en annan, min farfars farfar Adolph (1789–1893) blev 1804 dräng redan som 15-åring.

År 1811 fick Adolph fullmakt att utföra arbete som inspektör och granska räkenskaper samt utföra arbete för Kongl. Maj:ts och kronans räkning med lön, och han efterträdde sin farbror som inspektör 1816.

Jonas utförde sitt arbete till sådan belåtenhet att han 1810 blev utnämnd till hov-

Jonas Hafström (1754–1816), tjärhovsinspektör.

kamrerare (och konungens trogne man), vilket var en hederstitel som utdelades av kungen.

Förbud mot eld och tobaksrökande

I arbetsuppgifterna ingick att kontrollera att förbudet mot eldning och tobaksrökande på Tjärhovet efterlevdes. Förbudet gällde också besökande fartyg. Kungörelsen från år 1800 angav att eld inte fick nyttjas på annat ställe än det som tjärhovsinspektorn anvisade eller i kokhuset.

Sannolikt ingick det också i arbetsuppgifterna ett visst underhåll av tjärbyggnaerna med tanke på alla de snickarverk-

tyg som Jonas efterlämnade. Eftersom lönen som inspektor växlade allt efter antalet levererade tjärtunnor till ön fanns i hans instruktion tillåtelse att driva fritt skänkeri med svenskt öl och brännvin. Att både Jonas och Adolph bedrev krog på ön framgår av att det i kvarlåtenskapen efter Jonas redogjordes för rikligt med vin- och ölflaskor.

Tjärverksamheten var dominerande på ön och beck och tjära var bland de största svenska exportvarorna. Också sjöfarten präglade ön och det var många fartyg som angjorde för att lasta och lossa, men även för ett besök på krogen. Jonas hade själv gått in som ägare till en skonert, en brigg och en galeas.

Skeppsholms församling

Flera på Tjärhovet, bland annat inspektörerna, hade valt att vara kyrkskrivna i Skeppsholms församling som var en så kallad icke territoriell församling där många med anknytning till sjöfarten var skrivna även om de inte bodde på Skeppsholmen. Inte förrän Adolph gifte sig 1823 ändrade han sin kyrkotillhörighet till Ladugårds församling.

Intresset för sjön fanns dock kvar och

en av Adolphs söner blev sjökaptan.

Under både 1700-talet och första hälften av 1800-talet fanns ingen broförbindelse från Beckholmen utan all transport skedde med båt, antingen egen eller med hjälp av roddarmadammerna.

Att ta sig över sundet till Djurgården var inget som Jonas eller Adolph prioriterade, trots sjöintresset, eftersom ingen av Hafströms-barnen gick i skola på Djurgården. I stället undervisades de av informator tills de blev stora nog att sättas i internat. För den äldste sonen, min farfarsfar som var född 1825, blev det internat i Hillska skolan på Barnängen på Södermalm.

Andra aktiviteter som de bedrev på ön var jakt, vilket ett innehav av ett flertal vapen vittnar om samt även utforskande av den omfattande flora som fanns där. Adolphs yngste son blev en hängiven fritidsbotaniker.

Under hela sin tid på Tjärhovet bodde både Jonas och Adolph i Tjärmästarbostället, även kallat Inspektorsbostaden. Detta timmerhus som har sitt ursprung från 1680-talet var bostad för tjärhovsskrivaren, senare inspektorn, och var ett av de två hus som inte brann upp vid den storbrand som 1723 ödelade resten av ön. Det ligger precis till höger efter den nuvarande bron.

Artikeln fortsätter i nästa nummer.

Tjärmästarbostället där tjärhovsinspektorn bodde. Den östra delen som byggdes på 1680-talet syns till höger. Före mitten av 1800-talet utfördes tillbyggnaden västerut. Foto från Wikimedia.

Torsdag 4 maj, kl 17:30, på Klubbarnas Klubb, Nya Djurgårdsvarvet.

Välkommen till årsmöte i Djurgårdens hembygdsförening

17:30 Ordf Carl-Fredrik Paléus öppnar årsmötet.

Årsmötesförhandlingar.

Henrik Waldenström berättar och visar bilder av ett unikt kungligt landskap med en rik kulturhistoria och fantastisk natur, som också är en livlina när klimatförändringar slår till; Nationalstadsparken.

Ca 19:00 Supé:

*Rimmad lax och fransk potatissallad med
vårprimörer och honungsdressing.*

*Vegetariskt alternativ: Chèvre med vårprimörer
och honungsdressing. Rosévin/alkoholfritt alternativ.*

*Blåbärskladdkaka med vit chokladcrème
Kaffe och te i baren.*

Dagordning

- §1. Årsmötet öppnas av föreningens ordförande.
- §2. Val av mötets ordförande.
- §3. Val av mötets sekreterare.
- §4. Godkännande av årsmötets utlysande.
- §5. Godkännande av årsmötets dagordning.
- §6. Val av två justeringspersoner tillika rösträknare.
- §7. Godkännande av röstlängd.
- §8. Förvaltningsberättelse för år 2022.
- §9. Fastställande av resultat- och balansräkning för år 2022.
- §10. Revisorernas berättelse.
- §11. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
- §12. Val av föreningens ordförande.
- §13. Val av styrelseledamöter.
- §14. Val av två revisorer.
- §15. Val av valberedning om tre personer, varav en sammankallande.
Två av dessa utses av årsmötet och en av styrelsen.
- §16. Fastställande av medlemsavgift (enskilt medlemskap,
medlemskap sammanboende, stödjande företag/organisation).
- §17. Årsmötet avslutas.

Enskilt eller sammanboende medlemskap äger en röst. Stödjande medlemskap äger ingen röst. Vid lika röstetal har föreningens ordförande utslagsröst.

Årsredovisning 2022

~ Sjuttiofemte verksamhetsåret ~

Förvaltningsberättelse

Årsmöte, val av styrelse m.m.: På årsmötet, som ägde rum den 5 maj 2022, valdes nya styrelsen och Carl-Fredrik Paléus som ordförande med påföljande konstituerande möte 18 maj. Omvaldes ledamöterna Carl-Johan Bonnier (kassör), Kerstin Brunberg (sekreterare, trafikfrågor), Catherine Engellau (vice ordf, sekreterare), Fredrik von Feilitzen (plangruppen), Caroline Sylvén (pgmgruppen), Göran Söderström (plangruppen, ansv utgivare medlemsbladet). Anna-Paula Jonsson avböjde omval. Valdes de nya ledamöterna Elisabeth Rosenquist Saidac (plangruppen) och Henrik Waldenström (plangruppen).

Till adjungerade ledamöter omvaldes Barbro Fernvall (medlemsregisteransvarig), Eva Gernandt (stugfogde, pgmgruppen), Erik Broberg (pgmgruppen), Kerstin Lager (chefred medlemsbladet). Åsa Arctaadius och Ingela Martinsson avböjde omval. Valdes nya adjungerade Claes Britton och Magdalena Kettis.

Till revisorer valdes Winston Håkansson (nyval) och Philippa Månsson (omval) samt revisorssuppleant Viveka Strangert (omval). Till valutskottet omvaldes Eva Gernandt som styrelsens representant samt Gunilla von Platen och Gabriel Romanus.

Årsavgiften beslöts oförändrad: 300 kr för enskilt medlemskap, 350 kr för sammanboende och 1 000 kr för stödjande företag/organisation.

Styrelsearbete. Yttranden, överklaganden m.m.

Under 2022 har 8 protokollförda styrelsemöten ägt rum. Styrelsen bevakar den plan- och byggverksamhet som berör Djurgården:

- 7/2 Yttrande över ansökan om byggande av ny hamnanläggning för KSSS.
- 17/2 Överklagande av i efterhand givet rivningslov av serveringspaviljong Hasselbacken.

- 6/3 Yttrande över detaljplan Konsthallen 15.
- 6/4 Samråd; förslag detaljplan Konsthallen 15.
- 25/4 Skrivelse till stadsbyggnadskontoret med yrkande på helt nytt förslag Konsthallen 15.
- 5/5 Väckande av byggnadsminnesförklaring historiska anläggningen Hasselbacken.
- 10/7 Till Mark- och miljödomstolen ang Konsthallen 15 m fl.
- 1/9 Kompletterande yttrande ang Sthlm stads inlaga till Länsstyrelsen avs. Hasselbacken 1.
- 22/9 Yttrande till Mark- och miljödomstolen ang rivningslov Hasselbacken.
- 15/11 Samråd; förslag detaljplan Beckholmen.

Övrigt

Hembygdsföreningen är medlem i Förbundet för Ekoparken, Stockholms Sjögård och nätverket Rädda Djurgården.

Under 2022 har vi haft 19 medlemsammankomster. Antalet medlemskap i hembygdsföreningen var 433 stycken. Medlemstidningen *Djurgårdsbladet* har utkommit med 4 nummer.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	262 648
årets vinst	1 071
	<hr/>
	263 719
	disponeras så att
i ny räkning överföres	263 719
	<hr/>
	263 719

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning.

Resultaträkning

		2022	2021
Rörelseintäkter	Medlemsavgifter	115 650	86 100
	Bidrag	30 708	30 000
	Annonsintäkter	73 270	59 250
	Medlemsmöten intäkter	9 842	1 052
	Övriga intäkter	0	2 800
Summa rörelseintäkter		229 470	179 202
Rörelsekostnader	Djurgårdsbladet	-115 936	-77 445
	Medlemsmöten kostn.	-15 690	-5 453
	Hyra, el, föreningsstuga	-38 322	-28 185
	Övr. admin.kostnader.	-33 451	-31 520
	Värningskampanj	0	-34 456
	Advokatkostnader	-25 000	0
Summa rörelsekostnader		-228 399	-177 059
<i>Rörelseresultat</i>		1 071	2 143
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		1 071	2 143
<i>Resultat före skatt</i>		1 071	2 143
ÅRETS RESULTAT		1 071	2 143

Balansräkning

Tillgångar

Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>	Förutbetalda kostn., upplupna intäkter	34 872	4 776
Summa kortfristiga fordringar		34 872	4 776
<i>Kassa och bank</i>		267 337	373 762
Summa kassa och bank		267 337	373 762
Summa omsättningstillgångar		302 209	378 538
SUMMA TILLGÅNGAR		302 209	378 538

Eget kapital och skulder

Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>	Medlemsinsatser	262 648	260 505
Summa bundet eget kapital		262 648	260 505
<i>Fritt eget kapital</i>	Årets resultat	1 071	2 143
Summa fritt eget kapital		1 071	2 143
Summa eget kapital		263 719	262 648
Kortfristiga skulder	Upplupna kostn., förutbetalda intäkter	38 490	115 890
Summa kortfristiga skulder		38 490	115 890
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		302 209	378 538

Stockholm 19 mars, 2023.

Carl-Fredrik Paléus, Carl-Johan Bonnier, Kerstin Brunnberg, Catherine Engellau, Fredrik von Feilitzen, Elisabeth Rosenquist Saidac, Caroline Sylvén, Göran Söderström, Henrik Waldenström.

Vad jag såg på Kravallstaket i idyllen. *Djurgår'n*

Där borta står någon med gul väst. Aha, har de spärrat av nu igen.

När Grönan väntar många besökare sätter de upp kravallstaket för att leda in kön till nöjesfältet, för de vill att kön går på trottoaren. Det betyder att vi som inte ska till Grönan ska gå på gatan. Det ser kravallstaketen till.

Och de som går får vackert finna sig i att istället dela gatan med bilar, bussar och spårvagnar. Och cyklister får köra farligt nära spårvagnsspåren. När publiken stiger av färjan blir det en röra på Allmänna Gränd och utanför Grönan och Abbamuséet står taxibilar på cykelbanan och övergångsstället. Jo, det finns vakter i gula västar men deras uppgift är att visa fotgängare att de ska vara på gatan och inte på trottoaren eller övergångsstället och att cyklister inte är på cykelbanan. Mitt i kaoset står en person i gul väst och skriker i megafon så alla

Hur skulle det vara att tänka på trivsamhet

hör hur man köper biljett till Grönan. Trottoarer och den historiska Djurgårdsstadens gamla bebyggelse, till exempel Bellmanhuset och Djurgårds kyrkan, blir plats för Grönans köande och Mjölnergården som är Djurgårdsstadens äldsta trähus blir plats för Grönans soptunnor. Den brandbil som snabbt ska in i Djurgårdsstadens träbebyggelse lär inte få det så lätt. Ambulanserna får det inte heller så smidigt bland bilköerna.

Detta är bara en av bilderna från den många gånger kaotiska och otrivsamma situationen.

Logiskt vore om Gröna Lund slutade att sno trottoarer och gator i Djurgårdsstan till sin köande publik när Grönan faktiskt har en helt egen stor p-plats att skapa en trevlig kömiljö för sina besökare. Då kunde icke-Grönanbesökare slippa promenera inklämda mellan kravallstaket och bilar, bussar och spårvagnar. Hur skulle det vara att tänka på trivsamhet för såväl aktörernas egna besökare som andra besökare och bidra till en bättre trafikmiljö.

Kanske till och med avsätta en Djurgårdsfond som återbäring och tack, avsedd för Djurgårdens förskönande och förbättring istället för att blunda för trafikproblem, farliga situationer för gång- och cykeltrafikanter och skapa otrivsel.

En trafikspaning av Kerstin Brunnberg

Tre av Vårsalongens konstnärer; längst till vänster *Gemensamma drömmar* av Jemina Asp Zayed, i mitten *Flöde 9* av Thomas Carlsson och till höger den subtila *Levels* av Peter Kinny.

... den är vår, allas vår vårsalong. Vår salong

I jättetråkiga februari inträffar samma glada överraskning varje år. Vårsalongen öppnar och därmed är våren redan på väg!

Liljevalchs bjuder på en folklig konsthappening, där alla är välkomna, hög som låg, konstprofessorer som konstföreningar. Salongsfärdiga eller ej – det är vår salong.

Vid första anblicken känns det generöst och lockande. Ungefär som 50 kilo lösgodis. Men efter en stund kan man konstatera att inte allt godis är gott.

Vid pressvisningen berättade Isak Nilson om utmaningen att hänga och presentera de 298 verk som antagits men som saknar en gemensam tematik.

Sen ledde han in oss i det första rummet. Väggarna var fulla med landskapsbilder. Han beskrev hur bilderna till höger präglades av det nordiska vemodet och hur de till vänster uttryckte en motsatt känsla med sina starka färger.

Där och då, redan i det första rummet, blev jag litet matt. Sedan gled jag genom resten av rummen och på sätt och vis var det lite som att glida igenom den enorma loppmarknaden på Clignancourt, fast med

Allas krig mot alla är en tidsaktuell titel på collageet av Svetlana Hällsten som för tankarna både till Hieronymus Boschs makabra målningar och Jockum Nordströms collage. Fotot togs av konstnären.

betydligt bättre chanser att hitta något värdefullt. Om man inte blev så hungrig att det bara var lunch man var intresserad av.

Lunch är i vilket fall en bra idé efter ett par timmar bland överflödet. Blå Porten är lika bra och trevligt som det alltid varit och efter lunchen kan man se Jockum Nordströms utställning i Liljevalchs Plus.

Förutom glädjen att det snart är vår är det något annat Vårsalongen alltid ger oss. Nämligen insikten om vilken trend som gäller och som säljer, bland annat till konstföreningarna som är där för att shoppa. I år är det, fortfarande, figurativt.

Också den där hundens verk är figurativt. Ja, det är sant. En hund ställer ut. Han har burit hem ett antal handskar och lagt dem i en snygg rad på gården. Hundens ägare har plåtat och liksom 4 134 andra personer ansökt till Vårsalongen. Hunden blev antagen! På något sätt passerar vi en gräns här.

I rättvisans namn är det viktigt att säga

att många av Vårsalongens verk håller hög kvalitet och är gjorda av intressanta konstnärer. Några av dem ser du här på sidan. Och flera av de verk som är gjorda av amatörer är också värda att se.

När jag lunkar hemåt tänker jag att det provocerande tilltaget med hunden ändå är uppfriskande och väcker viktiga frågor i denna folkliga happening.

För det är ju vad det är. Den som tror sig få återuppleva något i stil med "Le bruit des nuages" som Peter Greenaway kurerade på Louvren 1992 har stigit av spårvagnen på fel hållplats.

Kerstin Lager

Vårsalongen varar till 23 april. Utställningen med Jockum Nordström varar till 14 maj.

I sommar ställer Liljevalchs ut verk av fotografen Larsåke Thuresson, arkitekten Dorte Mandrup och konstnärerna Karin Broos och Barbro Östlihn.

RESTAURANT • CAFÉ • VÄRDSHUS

Djurgårdsslätten 78, Tfn 08-663 71 82
www.lillahasselbacken.se

Lilla Hasselbacken

Djurgårdens gröna oas, med punschverandor och snickarglädje.

Varmt välkomna in till oss!

— VI ÖPPNAR I VÅR —

SKRÖTEN

MATBOD & DELI

Köp med dig kvällens middag, lite mjölk eller färska grönsaker.
Passa på att slå dig ner med ett glas vin och en charkbricka.

Välkomna!

Skroten Matbod & Deli
Djurgårdsslätten 86

VÄLKOMNA TILL SPRITMUSEUM RESTAURANG!

Vi bjuder på en upplevelse av säsongens smaker med närproducerade råvaror, både på tallriken och i glaset. Öppet för lunchgäster, förbipasserande och kvällsgäster.

Öppet tisdag–söndag
www.spritmuseum.se

SPRITMUSEUM

PREMIÄR 29 APRIL

Gå till botten.

Dyk ner i Östersjön på Baltic Sea Science Center och upplev livet under ytan på nära håll.

Baltic Sea
Science Center

SKANSEN

Avsändare:
Djurgårdens
hembygdsförening
Östra Varvsgatan 1A
115 21 Stockholm

B PP Sverige, Port Payé

FÖRBUNDET FÖR EKOPARKEN
www.ekoparken.org

Värnar Vårdar och Visar
Kungliga nationalstadsparken.

Pg 447 07 29-7. Swish 123 294 89 09.

ICA BANÉR
Banérgatan 3 | Tel 600 22 06

Öppettider Måndag-Lördag 9-21 | Söndag 10-20

VILLA KÄLLHAGEN

HOTELL | RESTAURANG | MÖTEN

www.villakallhagen.se

Vill du ha hjälp med trädgården,
din terrass eller balkong?
Boka Rosendals trädgårdsmästare!

ROSENDALS TRÄDGÅRD

— VI ÖPPNAR I VÅR —
SKRÖTEN
MATBOD & DELI

*Svenskt
mathantverk
i historisk miljö.*

Öppet 363 dagar om året.

Ulla Winblad

Tel. 08-534 897 01
www.ullawinblad.se

Välkommen på *årsmöte 4 maj!*

Ange ditt namn då du betalar medlemsavgiften för i år.
300 kr/enskild, 350 kr/sammanboende till pg 35 19 91-5.

Hjälp oss värna Djurgården för framtiden.

